

## A HTMT HÍREI

### Adatbázis: Kárpátalja településeinek etnikai és felekezeti statisztikája, 1870–2001

A Társadalomtudományi Kutatóközpont Kisebbségkutató Intézet olvasószobájában elérhetővé vált a Kárpátalja településeinek etnikai és felekezeti statisztikája, 1870–2001 c. adatbázis Sebők László jóvoltából... [...] Kárpátalja általában az etnodemográfusok és kisebbségkutatók egyik „mostohán kezelt” területe, talán azért, mert a magyar határ menti sávban élő magyarok és a határtól kb. 30 km-re húzódó nyelvhatáron túl élő ukránok (ruszinok) túlnyomó többsége egy még ma is viszonylag éles nyelvhatár által elválasztható két majdnem homogén tömbben található...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

### Videó: Megtekinthető Pál Judit, az MTA külső tagjának székfoglaló előadása

A Magyar Tudományos Akadémia Filozófiai és Történettudományok Osztálya szervezésében került sor Pál Judit, az MTA külső tagja Kiből le(hete)tt főispán? A főispánok rekrutációja a dualizmus korában című székfoglaló előadására. Az előadás megtekinthető az MTA Youtube csatornáján...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

### Elérhető a Magyar Tudomány áprilisi száma

Elérhető a Magyar Tudomány áprilisi száma. A számban többek között Neszmélyi György Iván, Pócsik Orsolya tanulmánya is elérhető Magyarország euró övezeti csatlakozásának kérdései... címmel; [...] illetve a vélemény, vita rovatban Szentes Tamás cikke Hozzászólás Makara B. Gábor professzor Problémák az MTA szavazási eljárásban című cikkéhez...” Forrás: Mersz.hu: [teljes cikk >](#)

### A Határon Túli Magyarok Titkárságának osztályvezetőjét Gr. Mikó Imre-émléklappal tüntették ki

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Morvai Tünde részére Gr. Mikó Imre-émléklapot adományozott az EME folyamatos működéséhez és az erdélyi magyar tudományműveléshez nyújtott támogatása elismeréséül. A díjat 2021. március 27-én, Kolozsváron nyújtotta át virtuálisan Keszeg Vilmos, az EME elnöke és Bitay Enikő, az EME főtájkára az EME 2021. évi rendes közgyűlésén...” Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#)

## SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

### Egyre több szlovákiai nyugdíjas nélkülöz

A gazdasági helyzet romlása és az árak növekedése miatt szlovákiai nyugdíjasok százazrei kerültek kilátástalan anyagi helyzetbe. Egyre több nyugdíjas halmoz fel adósságot, miközben a legtöbb adós továbbra is a magyarok által lakott déli megyékben él. Szlovákiában mára meghaladta a 200 ezret azon nyugdíjasok száma, akik súlyos anyagi helyzetben élnek – derül ki a Statisztikai Hivatal legfrissebb felméréséből. Az alábbi tételek közül legalább négy vonatkozik rájuk: hiteltörlesztéssel vagy lakással kapcsolatos fizetési hátralék; a lakás megfelelő fűtésének a hiánya; váratlan kiadások fedezetének hiánya; kétnaponta hús, hal, vagy azzal egyenértékű tápanyag fogyasztásának a hiánya; évi egyhetes, nem otthon töltött üdülés hiánya; anyagi okból nem rendelkezik személygépkocsival, mosógéppel, színes televízióval vagy telefonnal. [...] A nehéz anyagi helyzettel párhuzamosan nő az adósságot felhalmozó nyugdíjasok száma is. „Az adósságot felhalmozók nagyjából 13 százaléka 65 évnél is idősebb, akik átlagosan 1700 euróval tartoznak...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

### Szlovákiában kevés a pedagógus; Megnőtt a munkahelyi stressz a pedagógusok körében a járvány következtében

Mikor egy iskola titkárnőt keres, több mint 100 életrajz érkezik, ha tanítót, akkor jó, ha öt. Szlovákiában láthatóan tanárihiány van, figyelmeztet a közelgő pedagógusnap alkalmából a Profesia társaság, amely üzemelteti az Edujobs.sk-t. Tavaly leggyakrabban az alapiskolák második fokozatra kerestek tanítókat. A matematika, fizika, informatika vagy kémia szakirányokban a jelentkezők aránya még kisebb. [...] Megnőtt a munkahelyi stressz a pedagógusok körében a koronavírus következtében. Ez derül ki egy 2020 októberi felmérés szerint, melyet a Társadalom- és Pszichológiai tudományok centruma (CSPV) és a Szlovák Tudományos Akadémia tudósai (SAV) végeztek 489 tanár bevonásával. A pedagógusok a legstresszesebb faktornak az adminisztratív feladatokat és a folyamatosan változó elvárásokat jelölték meg...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

## **Interjú: Fekete Klaudia kutató, a SZMAT díjazottja**

A Keszegfalváról származó Fekete Klaudia műszaki és élettelen természettudományok kategóriában kapta meg a Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács Fiatal kutatók a szlovákiai magyar tudományosságért idei díját. [...] Az érettségi vizsgám után felvettek a prágai Károly Egyetemre, ahol három évig tanultam az általános fizika szakon, majd az anyagfizika szakon szereztem magiszteri, 2019-ben ugyanott doktori címet. Azóta párhuzamosan dolgozom az egyetem Anyagfizika Karán és a Cseh Tudományos Akadémián. A Magyar Tudományos Akadémia külső köztestületi tagjaként, az eddig elért kutatási eredményeim alapján nevezett a díjra. A doktori címemet is a magnéziumötvözetek vizsgálatával szereztem. A magnézium jelentősége abban rejlik, hogy a legkönnyebb szerkezetű fém, ezért például kiválóan használható a repülőgép- és gépkocsigyártásban. Ennek köszönhetően lecserélhetővé válhatnak a nehezebb alumínium- illetve acélszerkezetek, s egyidejűleg akár 40 százalékkal csökkenhetnek az emissziós értékek. [...] Szakmai szempontból remek lehetőségeket kaptam Prágában, de mivel a telekommunikációs mérnök férjem is a Csallóközből, Komárom-Örsűjfaluról származik, ezért azt tervezzük, hogy tíz éven belül visszatérünk Komárom környékére...” Forrás: Hírek.sk: [teljes cikk](#)

>

## **Interjú: Fábíán István Róbert, az érsekújvári lepkegyűjtő**

A természet szerelmese, lepke- és bogárgyűjtő, ezermester és költői lélek. Nyitott minden szép iránt. Az érsekújvári Fábíán István Róberttel otthonában beszélgetünk. A házban minden négyzetcentiméter egyedi módon megtervezett. Lepkék ezrei a saját maga által barkácsolt fali kiállítoszekrényekben, rézműves berendezés és tárgyak... [...] Nem elég csak a természet és a lepkék iránti szenvedély. Ez a hobbi szerteágazó tudományos ismereteket igényel. A rendszerezés mellett fontos ismerni, hogy az állatkák melyik növényt kedvelik, és pontosan kell ismerni a megjelenésük időpontját az adott területen. A lepkék csak egy-két hétig élnek, ha elkészünk a begyűjtésükkel, akkor egy évet kell várunk a legközelebbi lehetőségre. A gyűjtéshez egyetlen eszköz kell, a lepkeháló. Ez is inkább a nappali lepkékhez, mert tudvalévő, hogy a lepkék többsége éjszaka aktív. Ekkor elég egy lámpa, esetleg hívó illat, és jönnek csapatostul. Azt is megfigyeltem, hogy a lepkekalendáriumhoz képest napjainkban két héttel előbbre tolódik az észlelésük időpontja...” Forrás: Hírek.sk: [teljes cikk](#)

## **Videó: Igazgatókkal beszélgettünk, milyen következményei lehetnek az elmaradó érettséginek**

Az oktatásügyi tárca március 22-én döntött arról, hogy idén elmaradnak az érettségik Szlovákiában. Erről és az online oktatás tapasztalatairól beszélgettünk Andruskó Imrével, a komáromi Selye János Gimnázium igazgatójával és Vetter Jánossal, a komáromi Gépipari és Elektrotechnikai Szakközépiskola igazgatójával...” Forrás: Bumm.sk: [teljes cikk](#)

## **Kiadvány: A nemzet tanító nénije**

Dr. Fehérné Tamás Judit, Tamás Ilonka néni lánya könyvet szerkesztett édesanyja emlékére A nemzet tanító nénije címmel. A kiadvány a Méry Ratio és a Kisebbségekért – Pro Minoritate Alapítvány gondozásában jelent meg. A jogi szaklektor id. Dr. Lomnici Zoltán volt. Tamás Ilonka életében, miután felvette a kettős állampolgárságot, viszontagságos évek következtek. Ő viszont ennyi évesen is kiállt tömegek, újságírók, tévékamerák elé. Így sokak számára iránymutatóvá, életmintává, biztatóvá, példaképpé vált. [...] B. Kovács István felidézi, hogy Ilonka néni hosszú élete alatt öt ország polgára volt, miközben nem hagyta el szülőföldjét. Közben a kommunista diktatúra benne is kulákot vélt, s eltiltotta a katedrától...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk](#)

## **Kötet jelent meg a 40 éves komáromi Concordia vegyeskar születésnapjára**

A komáromi Concordia vegyeskar 40 éves fennállása alkalmából rendhagyó, színvonalas és tartalmas kiadványt jelentetett meg az énekkar történetéről, múltjáról és jelenéről, „Negyven év összhangban. 1980 – 2020” címmel. A kötetben a kórus karnagya, Stubendek István és az énekkar tagjai is nyilatkoznak...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk](#)

## **Fraenkel Emil és a magyar katolikusok elérték: lesz Kassán magyar mise!**

Kassán már évtizedek óta bevett szokás, hogy a húsvéti ünnepek miséit és szertartásait a helyi magyar hívők számára a belvárosi Szentháromság-templomban tartották. A premontrei rend temploma úgy is ivódott bele a köztudatba, mint a kassai magyar templom. [...] Az általános egészségügyi helyzetre való tekintettel az apát úr úgy döntött, hogy a szlovák nyelvű misék Kassán kerülnek megtartásra, így a magyar nyelvűekre nem marad tér. [...] Az így misehelyszín nélkül maradt kassai katolikus magyarság érdekében Fraenkel Emil, katolikus polgári aktivista tiltakozó akcióval hívta fel a közvélemény és a sajtó figyelmét arra a tényre, hogy az egyetlen, húsvéti magyar mise lehetőségét szüntették meg ezzel. Fraenkel nem adta fel a küzdelmet, a 2021-es húsvéti nagyhét magyar miséinek közvetítése kapcsán továbbra is kapcsolatot próbált teremteni a Szentháromság-templom tulajdonjogát bíró, jászói székhelyű premontrei renddel, illetve a kassai érsekség helynökével, Pásztor Zoltánnal...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk](#) > [teljes cikk](#)

>>

## **Imakilenced az üldözött felvidéki magyarokért**

Mint ismeretes, 2012-ben a magyar Országgyűlés április 12-ét, a magyar lakosság Felvidékről való kitelepítésének kezdőnapját a Felvidékről kitelepített magyarok emléknapjává nyilvánította. Ez év április 12-ig egyházközségeinkben kilenc héten keresztül imakilenced keretében imádkozunk azokért, akiket magyarságuk miatt üldöztek és ma is üldöznek, hátrányosan megkülönböztetnek az élet különböző területein. Imáinkba foglaljuk az 1919-es pozsonyi sortűz magyar áldozatait, a cseh megszállás alatt a Felvidékről elüldözött magyar püspököket és papokat, Batthyány Vilmos nyitrai püspökkel az élen, a Mindszenty-perben meghurcolt felvidéki magyar papokat, a Csehországba és Magyarországra kitelepítetteket, Lénár Károly atyát és a kommunizmus áldozatait, mártírjait egyaránt...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

## **SZERBIA/VAJDASÁG**

### **Ötven magyar vállalat érkezik Szerbiába**

Az elmúlt időszakban Magyarország folyamatosan növelte a Nyugat-Balkánra irányuló exportját. Az elmúlt 10 évben ez a kétszeresére nőtt, értéke meghaladta az évi 2,5 milliárd eurót, és másfélszeresére nőtt a nyugat-balkáni térségben végrehajtott magyar beruházások értéke, elérve az 1,5 milliárd eurót. Így a térség a magyar tőke kilencedik legfontosabb kihelyezési célpontjává vált. A közelmúltban a magyar kormány két pályázatot hirdetett meg a magyar cégek nyugat-balkáni megjelenésének támogatására. Szerbiába ötven magyar cég jelezte érkezését...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

### **A régióból a szerbiaiak tartoznak a legkevesebbel a bankok felé**

A régióban a horvát állampolgárok rendelkeznek a legtöbb adóssággal a bankokkal szemben. A teljes adósság 18 milliárd euró a hitelek alapján. A legkevesebbet a montenegróiak, nekik csak 1,39 milliárd eurós tartozásuk van – derül ki az egykori Jugoszlávia hat központi bankjának januári adataiból. [...] Az összeállítási sorrend természetesen megváltozik, amikor az adósság összértékét elosztjuk a lakosok számával. Ebben az esetben már a szerbiai lakosok adóssága elenyésző a többi egykori tagköztársasághoz képest. [...] Érdekes adat továbbá, hogy a járvány ideje alatt, a 2020-as évre tekintve, mekkora mértékben nőtt ez a szám. Horvátországban 1,8 százalékkal, míg Szerbiában 11,2 százalékkal. Az itthon tapasztalt rohamos növekedés a moratóriumok miatt alakulhatott ki, ugyanis a bankok egy bizonyos ideig felfüggesztették a hiteltörlesztési kötelezettségeket, azonban ettől függetlenül az államban továbbra is voltak olyanok, akik kölcsönökhöz folyamodtak...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

### **Kerekasztal beszélgetés: Szexuális nevelést az iskolákba**

A prof. dr. Zoran Pavlović jogvédő által kezdeményezett online konferencia témája a gyerekek szexuális zaklatásának megelőzése volt. A kerekasztal bevezető abba a társadalmilag szélesebb programba, amelyet a gyermekek szexuális felvilágosításának fejlesztésére kezdeményezünk. A konferencia elején Vicsek Annamária oktatási államtitkár azokról az intézkedésekről számolt be, amelyeket az illetékes minisztérium jelenleg is alkalmaz, de beszélt az erőszak megelőzéséhez fűződő tervekről is. Az államtitkárt követően olyan eminens szakemberek szólaltak fel a konferencián mint az Újvidéki Egyetem pedagógiai és pszichológiai karának tanárai, az UNICEF programját érvényesítő szerbiai szakemberek, az Európa Tanács erőszakellenes bizottságának jelentő Gyermekjogvédelmi Központ képviselője, a Humanitárius Központ erőszakellenes csoportjának tagja, de szót kapott a Szerbiai Szülők és Tanárok Nemzeti Szövetségének illetékese is. [...] A szakemberek egyetértettek abban, hogy a pedagógusok szakképzésével a szexuális felvilágosításnak nagyobb teret kell biztosítani a szerbiai oktatási rendszerben: többségük az egészségügyi nevelés külön tantárgyként való bevezetését szorgalmazta...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

### **Kommunikátorokat és nevelőket is képez az MTTK**

Nemrég nyílt napot tartott a szabadkai székhelyű Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar. Az intézmény munkatársai bemutatták az érdeklődőknek, hogy milyen szakokra lehet felvételizni, és hogyan is működik a kar munkája. Nagy érdeklődés övezte a nyílt napot, ahová nemcsak a középiskolások, hanem a szüleik is ellátogathattak. Dr. Námesztovszki Zsolt, a kar tanára, az MTA külső köztestületének tagja elmondta, hogy mivel állami alapítású intézményről van szó, ezért aki jól teljesít a felvételin, az tandíjmentesen tanulhat. Az okleveles óvodapedagógus és az okleveles tanító mellett, mondhatni, két új szakiránnyal bővültünk, mégpedig az okleveles kommunikatori és a nevelői képzéssel. [...] Pintér Krekity Valéria, az oktatással megbízott dékán helyettes, az MTA külső köztestületének tagja kiemelte, hogy mind a négy alapképzés tartalmaz gyakorlatot is, melyet az óvodapedagógusok óvodákban, a tanítók iskolákban, a kommunikátor szak hallgatói a média különböző területein és kulturális intézményekben, a nevelői szak tanulói pedig kollégiumokban, bentlakásos intézményekben töltenek el...” Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

## A VM4K Csütörtök esték – másképp elnevezésű rendezvénysorozata 1848/49-ről

A Vajdasági Magyar Képző-, Kutató- és Kulturális Központ Csütörtök esték – másképp elnevezésű rendezvénysorozata legújabb epizódjának fókuszában az 1848/49-es forradalom és szabadságharc kiemelkedő alakjai és eseményei álltak. Bakos Árpád és Bakos Réka előadóművészek és Agyánszki Máté történész, zenés-beszélgetős estje este 7 órától volt követhető a világhálón. [...] Agyánszki Máté történész: Amiben egy kicsit más volt ez a mai este, hogy Bakos Réka és Bakos Árpád népzeneészeknek köszönhetően nemcsak a történelmét vettük át az eseményeknek, hanem megpróbáltuk a hangulatát is átadni a kornak azokkal a dalokkal, amelyeket ők elénekelték és megosztottak velünk...” Forrás: Pannortv.com: [teljes cikk >](#)

## Eisenhut Ferenc orientalista festményeiről is hallhattak dr. Ninkov K. Olga művészettörténész előadásában

A budapesti Magyar–Török Baráti Társaság online eseményén dr. Ninkov K. Olga művészettörténész, az MTA külső köztestületének tagja, a Szabadkai Városi Múzeum múzeumi tanácsosa és az Eisenhut monográfia szerzője tartott előadást Eisenhut Ferenc festőművész, a Gül Baba halála és a Zentai csata alkotója címmel. Ennek keretében betekintést nyerhettünk a német-palánkai festőművész életébe és munkásságába. [...] Eisenhut Ferenc 1857. január 25-én született Német-Palánkán. Ez a mai Palánka egyik része, ahol akkoriban német telepések laktak. Három nyelven beszélt, és anyanyelvének a németet tartotta. [...] A millenniumi ünnepségre készült a Hungária című festménye, amelyet 1892-ben festett meg. Eisenhut Ferencet sokan manapság a Zentai csatai című, 1896-os festménye miatt ismerik. A Szabadkai Városi Múzeumban található Vajdasági Magyar Képtár 1830–1930 állandó tárlatán Kávévás című képe és egy kis dokumentumtárlat látható...” Forrás: Magyarorszo.rs: [teljes cikk >](#)

## Beszélgetés: Bordás Győző, a Magyar Arany Érdemkereszttel kitüntetett író

... „A vajdasági magyarság sorsát hitelesen megörökítő írásai, valamint a délvidéki magyar kulturális és közéletben vállalt szerepe elismeréseként Bordás Győző Márai Sándor-díjas író, szerkesztőt, a Vajdasági Íróegyesület volt elnökét, a Vajdasági Nemzeti Tanács volt tagját a Magyar Arany Érdemkereszt állami kitüntetésben részesítem. [...] Hogyan állsz a díjakkal, mit jelentenek a számodra? Elismerést. Minden díj arra készítenek, hogy egy kicsit visszatekintsek az időben. [...] Újvidéken élsz. Itt jártál gimnáziumba, majd egyetemre, a Bölcsészettudományi Kar Magyar Tanszékére, és itt is ragadtál. Az ifjúkori emlékeim már Újvidékhez kötődnek. Harmadikos gimnazista voltam, egészen pontosan tudom, hogy 1966 májusát írtuk. Akkor már bedolgozó munkatársa voltam a Gobby Fehér Gyula által szerkesztett Ifjú műhelynek az Ifjúságban...” Forrás: Magyarorszo.rs: [teljes cikk >](#)

## Videó: Szőke Anna néprajzkutató, virágvasárnap szimbolikája

Stábunk Kishegyesre utazott, hogy utánajárjon a virágvasárnaphoz kapcsolódó hagyományoknak. A barkaszentelés az egyik legjellemzőbb szokás ezen a vasárnapon. Szőke Anna, néprajzkutató, az MTA külső köztestületének tagja elmondta, egyes tájegységeken nem szabad bevinni a házba a megszentelt barkát. „Amikor hazavitték a templomból, vagy hazaviszik, akkor legtöbb helyen az eresz alá szűrték, és ahol nem volt elérhető az ereszalja, ott kint a jószágoknál az ólak eresze alá tették...” Forrás: Pannortv.com: [teljes cikk >](#)

## UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

### Miniszterelnök-helyettes: A betelepült oroszok ki lesznek telepítve Krímből, amikor a félsziget visszaintegrálódik

Azok az orosz állampolgárok, akik Krím anektálása után telepedtek le a félszigeten, ki lesznek telepítve, miután a terület visszatér Ukrajna kötelékébe – jelentette Olekszij Reznikov, az ideiglenesen megszállt területek visszaintegrálásáért felelős miniszterelnök-helyettes egy televíziós interjúban, adta hírül vasárnap a Levij Bereg hírportál. [...] A dokumentum fő üzenete az, hogy a megszállt területeken élő ukrán állampolgárok „a helyzet túsza, a megszállók túsza” – hangsúlyozta. Ezért a terület Ukrajna kötelékébe történő visszatérése után azokat a lakosokat, akik nem sértették meg az ukrán törvényeket, semmi nem fenyegeti majd – ígérte a helyettes miniszterelnök. Ugyanakkor Reznikov kilátásba helyezte, hogy azoknak az orosz állampolgároknak, akik törvénytelenül, az ukrán államhatár hivatalos átlépése nélkül érkeztek az ideiglenesen megszállt területekre, el kell majd hagyniuk Ukrajnát. Mint jelezte, Oroszország megkísérli Krím lakosságának az asszimilálását, és e célból 500 ezer orosz érkezett Krímbe...” Forrás: Karpat.ua: [teljes cikk >](#)

### A 4. és 9. osztályosokat felmentik a záróvizsga alól

Felmentették az állami összegző atesztáció (DPA) alól az elemi (4. osztály), illetve az általános (9. osztály) iskolák végzőseit. Az erről szóló határozatot Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériumának vezetője, Szerhij Skarlet írta alá. A rendeletet a

koronavírus-járvány terjedése révén kialakult helyzet miatt fogadták el. A tanulók bizonyítványaiban a vizsgák helyén a „felmentett” szó fog szerepelni. Korábban még arról volt szó, hogy semmiképp sem marad el a záróvizsga, azt az online térbe viszik át. Ám valószínűleg az illetékesek is belátták, hogy a diákoknak, akik szinte az egész tanévet távoktatás formájában végzik, nagy kihívás lenne a DPA-vizsgák megírása. [...] Így, hogy tudják a diákok, elmarad az év végi záróvizsga, sokkal jobban elengedik magukat...”  
Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

## **Csendes koszorúzással emlékeztek Rákóczira Beregszászban**

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség, a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet és a „Genius” Jótékonyági Alapítvány csendes koszorúzással emlékezett meg II. Rákóczi Ferenc születésnapjáról Beregszászban. Az intézmény és a szervezetek képviselői Rákóczi lovas szobránál és a Bethlen-kastély falán helyezték el koszorúikat...” Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

## **Beszámoló: Társadalomföldrajzi folyamatok Kelet-Közép-Európában című tudományos konferenciáról**

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség, a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet és a „Genius” Jótékonyági Alapítvány Az elmúlt héten jeles kutatók bevonásával Társadalomföldrajzi folyamatok Kelet-Közép-Európában: problémák, tendenciák, irányzatok címmel nemzetközi konferenciát tartottak Beregszászon, a Rákóczi Főiskolán. Molnár József, az eseményt szervező Földtudományi és Turizmus Tanszék vezetője, az MTA külső köztestületének tagja, lapunk tudósítójának elmondta, hogy a négyévente megrendezésre kerülő nagyszabású tanácskozás sorrendben immár a harmadik. [...] A konferencián elhangzott nyolcvan előadás összefoglalására a jelen keretek között nincs mód, ám néhány kiemelt témáról mindenképpen érdemes szót ejteni. Ilyen például a migráció, amely a kontinens keleti feléből nyugatra irányul, s amely a térség valamennyi országát jelentősen érinti. A témával foglalkozó kutatók azt próbálták érzékeltetni, hogy rövidebb vagy hosszabb távon milyen következményekkel jár az, ha egy ország munkaképes lakóinak jelentős része huzamosabb ideig külföldön keres megélhetést. Kiderült, hogy a helyi gazdaság élénkítésén túl sok más egyébre is szükség van. [...] A konferencián előadott Kocsis Károly egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság elnöke is. Az ő előadásából – A Kárpát-medence társadalmának jelen arculata a térképek tükrében – több újszerű, előremutató és elgondolkodtató tézist ismerhettünk meg...” Forrás: Karpatinfo.net: [teljes cikk >](#)

## **Interjú: Jakab Eleonóra, a Beregszászi Keresztény Értelmiségiek Szövetségének elnöke**

A Keresztény Értelmiségiek Szövetsége (KÉSZ) egyesületi formában működő keresztény, civil szervezet, mely az értelmiséget igyekszik összefogni. A legnagyobb magyar keresztény civil szervezet minden határon túli magyarok területtel igyekszik együttműködni. Ennek eredményeként 2015-ben Beregszászban is megalakulhatott a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége. Céljaikról, tevékenységi körükről Jakab Eleonórát, a szervezet elnökét kérdeztük. [...] Ma pedig a Rákóczi Főiskola oktatójaként tevékenykedem, immáron közel 20 éve. Mondanom sem kell, számos meghatározó pillanata volt a pályámnak, a diákok lelkesedése ma is energiával tölt fel. [...] Engem választottak a szervezet elnökévé. Öt évvel ezelőtt alakultunk húsz taggal, mára a létszámunk ötven főre bővült...” Forrás: Karpatinfo.net: [teljes cikk >](#)

## **ROMÁNIA/ERDÉLY**

### **Gazdaságilag is megkérdőjelezhető egyes iparágak dolgozóinak az adómentessége**

Meghaladja a 67 ezret azon Romániában dolgozó informatikusok száma, akiknek nem kell személyi jövedelemadót fizetniük. Ezt a Pénzügyminisztérium közölte, válaszul Florin Roman Fehér megyei liberális képviselő interpellációjára. Az informatikusok adómentessége havi 75 millió lejes bevételkiesést jelent az államkasszának, egy főre tehát 1 120 lej jut. Mivel a személyi jövedelemadó a bruttó bér 10 százalékát teszi ki, az adómentességet élvező programozók bruttó átlagbére 11 200 lej kell, hogy legyen. Az IT-szektor adómentességét 2004-ben, Adrian Năstase kormánya vezette be, ezzel akarván hozzájárulni az ágazat fejlődéséhez. Ez is be is következett, akkoriban ugyanis az ágazat teljes árbevétele negyedmilliárd euró volt, ami napjainkra 6 milliárdra nőtt, a szoftvergyártók érdekvédelmi szervezete, az ANIS adatai szerint...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

### **A kultúra megmentését követelik, újraindítási stratégiát várnak az ágazatban dolgozók**

A kulturális ágazat megmentését és újraindítását célzó program haladéktalan gyakorlatba ültetését kérik a művészek és a kulturális területen dolgozók az államelnöktől és a kormánytól – derül ki a Színházért, filmért, zenéért és táncért egyesület (MUZE) Agerpres hírügynökséghez eljuttatott csütörtöki közleményéből. [...] Független művészek és kultúraszervezők vonultak utcára több romániai városban, hogy jelezzék: eleve bizonytalan helyzetük a járvány miatt tarthatatlanná vált. A figyelemfelkeltő akciót Bukarestben, Kolozsváron, Marosvásárhelyen, Temesváron, Iași-ban és Craiován hirdették meg, de hangsúlyozták, hogy bárholon lehet

csatlakozni hozzá. [...] Üdvös lenne, ha mielőbb újra visszatérhetnének a színházak a közönségükkel való igazi, élő kapcsolat folytatásához – fejtették ki a március 27-i színházi világnap apropóján erdélyi magyar teátrumok vezetői...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk > teljes cikk 2 > teljes cikk 3 >](#)

## **Közvélemény kutatás: A románok csaknem fele szerint Magyarország el akarja szakítani Erdélyt**

Az INSCOP közvélemény-kutató intézet hétfőn tette közzé a Társadalmi bizalmatlanság: Nyugat vagy Kelet, a nacionalizmus térnyerése az álhírek és félretájékoztatás korában című felméréseinek harmadik, a nemzeti elfogultsággal kapcsolatos részét. A felmérés készítői arra voltak kíváncsiak: egyetértenek-e a megkérdezettek azzal, hogy „Magyarország el akarja szakítani Erdélyt Romániától”. A válaszadók 49,5 válaszolt igennel, 43,2 százalékuk nemmel, 7,4 százalékuk nem válaszolt, vagy nem tudta, mit válaszoljon. Azzal az állítással, hogy Romániának védenie kell a területén élő nemzeti kisebbségek jogait, a megkérdezettek 87,2 százaléka értett egyet, 11 százalékuk viszont nem – számolt be az MTI. A megkérdezettek még nagyobb aránya – több mint 78 százaléka – szerint a románokat másodrangú állampolgároknak tekintik Európában, valamivel több mint 20 százalékuk azonban nem ért egyet ezzel az állítással...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

## **Lenne megoldás a magyar zászlók miatti büntetések megakadályozására?**

Harmadik éve, hogy a romániai magyar kisebbség március 15-i megemlékezését beárnyékolják a székelyföldi önkormányzatok vezetőinek kiszabott büntetések. Az RMDSZ várhatóan törvénymódosítással próbálja meg egyértelműsíteni a zászlók használatra vonatkozó szabályozást. A zászlótörvény ugyanis kimondja, hogy idegen államok zászlaját csak kivételes alkalmakkor vagy csak a román trikolorral együtt szabad kitűzni, amelyet a 1157/2001-es számú kormányhatározat rögzít. A törvény alkalmazási módszertanát viszont egy évre rá azzal egészítették ki, hogy azok az etnikai kisebbségek, amelyek országos szervezettel rendelkeznek, a rendezvényeiken használhatják a saját nemzeti jelképeiket. A képviselő azonban úgy véli, utóbbit nem veszik figyelembe a prefektúrán és a törvény alkalmazásánál számon kérik a román zászló hiányát. [...] A magyar zászlók miatt kirótt bírság fele gyűlt össze Székelyudvarhelyen...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

## **Marosszentgyörgyön felavatták a fekete március emlékművét**

A Marosvásárhellyel összeépült Marosszentgyörgyön szombaton felavatták az emlékezetbe fekete márciusként beivódott 1990-es véres román-magyar összecsapás áldozatainak, sebesültjeinek és meghurcoltjainak emlékművét. A helyi római katolikus és református temető határára felállított emlékmű magyar, roma és egyetemes jelképekkel idézi fel, hogy 31 évvel ezelőtt a marosszentgyörgyi magyar ajkú romák a megtámadott marosvásárhelyi magyar közösség védelmére keltek. A polgármester kijelentette: azért állították az emlékművet, hogy a fekete március soha ne ismétlődhessen meg, és a különböző népek békében, egyetértésben élhessenek együtt. „A magyarországi és a határon túli magyarság összetartozásának ki kell terjednie a magyar ajkú cigányokra is” – üzente levelében a helyettes államtitkár. [...] Az összetűzéseknek 5 halottja (3 magyar és 2 román) és 278 sebesültje volt. Az események után a román igazságszolgáltatás kizárólag a magyar ellenreakciót vizsgálta, csak magyarok és romák ellen emelt vádat. A bíróság közülük két embert tíz, egyet hat, a többit pedig két, illetve egy év börtönbüntetésre ítélte. A marosvásárhelyi fekete márciusra hivatkozva alakította újra a bukaresti kormányzat a román belügyi titkosszolgálatot, a Román Hírszerző Szolgálatot (SRI)...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

## **Diákok a román nyelv oktatásáról: az iskolában nem lehet megtanulni románul**

A Transindex-kerekasztal legújabb részében a román nyelvoktatást a katedra másik oldaláról közelítették meg az online beszélgetés résztvevői. A diákokat csütörtök este arról kérdezte a Transindex és az Érted moderátora, hogy mi volt az első tapasztalatuk a román nyelvvel, mi akadályozhatja azt, hogy bár a legtöbb romániai magyar diák szeretne megtanulni románul, sokaknak még sem sikerül, illetve milyen módszereket ajánlanak a diákok társaiknak a nyelv elsajátítására. [...] A földrajzi elhelyezkedés a román nyelv szempontjából azért is fontos, hisz amíg Besztercebényben és Temesváron a magyar diákok nagyon hamar találkoznak a román nyelvvel, mert egyes családokból származnak, vagy a tömbház előtti játék során beszédbe elegyednek románokkal, addig ez Csíkszeredában sokszor a román órán történik meg először. [...] Abban összességében egyetértés született, hogy a digitális oktatás még gyerekeiképpen van. A diákok szerint az ugyanis lelassult és elvesztette spontaneitását, beszélgető és interaktív jellegét. Ugyanakkor a tanárok figyelme is nagyon megosztottá vált, ami az egyéni hibák észrevételét nehezíti...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

## **Videó: A szabadságharc egyik utolsó csatájának helyszínén forgatunk**

A Segesvári-csatában tűnt el a forradalmár költő, Petőfi Sándor. A szabadságharc egyik utolsó csatájának helyszínén forgatott a csapatunk. A Nézőpont Ötvös Koppány Bulcsú, régész, a Maros megyei múzeum igazgatójával arra is kereste a választ, hogy megtalálhatjuk-e valaha a nemzeti hősünk sírhelyét...” Forrás: Szekelyhon.ro: [teljes cikk >](#)

## **Interjú: László Noémi a Napsugár és Szivárvány gyermeklapok főszerkesztője**

A Napsugár és Szivárvány Kolozsváron megjelenő gyermeklap főszerkesztője vagy, az elmúlt évben vetted át a nyugdíjba vonult Zsigmond Emesétől az irányítást. Ez a két lap, de főként a Napsugár gyerekirodalmi lapként indult. Emellett mindkettőnek mindvégig alapvető jellemzője volt, hogy a kor grafikusai, képzőművészei illusztrálták. Amire gondolkodom, az inkább enyhe fókuszváltás, mert én kissé műveltető, ismeretterjesztő és tudomány-népszerűsítő irányba szeretném tolni a hangsúlyt, de ilyen tartalmak mindig is voltak ebben a két lapban. Úgy gondolom, a legnagyobb változtatást vizuálisan ejtenénk meg. Szeretném, ha sikerülne kereteiben egyszerűsíteni, egységesíteni, szellősebbé tenni a két lapot, még akkor is, ha ez a kínált mennyiség rovására megy. [...] Online kérdőív kitöltésére invitáljátok a gyerekeket, szülőket, tanítókat a Napsugár és Szivárvány gyermeklapok jövőjének tervezése céljából. Mi körvonalazódik a visszajelzésekből, milyen gyermeklapot igényelnének az olvasók 2021-ben? A kvízből is kitűnik, hogy a vicc és a keresztrejtvény a sztár, hogy a gyerekek több képregényt szeretnének, egyáltalán, hogy a képi világ kellene hogy a prímet vigye ezekben a lapokban, miközben sok pedagógus nem bánná, ha lapjaink a munkafüzet világa felé tolnának...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

## **Interjú: Márton Evelin író, a Helikon irodalmi folyóirat szerkesztője**

A Szalamandrák éjszakája című kötetével robbant be az irodalmi köztudatba. Régésznek készült, művészettörténetet tanult, író lett. Márton Evelin műveiben összegyűrja a valóságot, a fikciót, a képzeletet. [...] A politika közelében lenni jó iskola volt, de az is kiderült számomra, hogy semmi keresnivalóm nincs ezen a pályán. Túl őszinte ember vagyok ahhoz, hogy ilyesmibe utazzak. A Szalamandrák éjszakái már komoly siker, románra is lefordították. Milyen volt idegen nyelven olvasni? – Szerencsés helyzetben vagyok, mivel a kötetet Kocsis Francisco fordította, aki a Marosvásárhelyen megjelenő Vatra folyóirat szerkesztője, mindkét kultúrában rendkívül otthonosan mozog, és ő talán ezt megkérdőjelezi, de mégis valamiféle lélektani rokonságot véltem felfedezni kettőnk között. [...] A Helikon prózarovatának szerkesztőjeként valószínűleg sok kéziratot olvasol. Melyik az a korosztály, amelyik még írásra adja a fejét? – Érkeznek kéziratok egészen fiatal szerzőktől, őket tovább is irányítom Horváth Benjihez, aki a lap Pavilon 420 című rovatát szerkeszti, amely a kötettel még nem rendelkező szerzőknek biztosít teret...” Forrás: Erdelyinaplo.ro: [teljes cikk >](#)

## **DIASZPÓRA**

### **Interjú: Kulturális élet Los Angelesben - Antal Tímeával készített riportot a Bocskai Rádió**

"Évtizedek óta tudatos kultúra-közvetítő munkát végez, építi a közösséget, figyeli az emberek igényeit, és derekasan helyt áll a kihívásokkal szemben. Antal Tímeáról, a Dél-Kaliforniai Magyar Örökség Alapítvány elnökéről van szó, aki egyben a Szoboszlai Sándor Dél-Kaliforniai Magyar Színház ügyvezető igazgatója is." - mutatja be Antal Tímeát a Clevelandban működő Bocskai Rádió. A riportban Antal Tímea beszélt a Los Angelesben végzett kulturális munkájáról, a helyi, több mint 15 ezres magyar közösségről, a nehézségekről, és a nehézségekre adott válaszokról...” Forrás: Amhirlap.com: [teljes cikk >](#)

### **93 éves az Auschwitzot megélt nő, aki Amerikába emigrálva pszichológusként még ma is életeket ment**

Edith Eva Eger tizenhat évesen egyike volt annak a több mint tizenötezer zsidónak, akiket Kassáról és környékéről deportáltak gettókba és koncentrációs táborokba. Szüleit Josef Mengele küldte gázkamrába, aki aztán arra kérte őt, táncolja el neki a Kék Duna keringőt. Edith nővérével együtt túlélte Auschwitzot, Amerikába emigrált, pszichológus lett. Évtizedekig tartott, mire szembenézett saját traumáival, azóta pedig ő segít a poszttraumás stresszel élőknek. Már elmúlt kilencven, amikor történetét és tapasztalatait két könyvben, A döntésben (The Choice: Embrace the Possible - A New York Times Bestseller) és Az ajándékban (The Gift: 12 Lessons to Save Your Life) írta meg. A Telex készített vele megrázó interjút...” Forrás: Amhirlap.com: [teljes cikk >](#)